

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Kezdjük építeni

Nagyvárad város új tanácsa és különösen új tanácsosai előtt mindenki a legnagyobb elismeréssel hajol meg. A polgármester vezetése alatt igazán emberfeletti munkát végez mindenki és a torony alatt talán még sohasem folyt olyan lázas tevékenység, mint most, amikor az első választott vezetőség vette kezébe a kormányzást. Ennek dacára, vagy talán éppen ezért, minden nagyvárad polgár őszinte sajnálattal látja, hogy az adminisztrációs tevékenység özöne miatt a tanácsnak és az állandó választmánynak nem marad ideje az építő munkára. Paradoxonnak hangzik, de mégis így van, hogy a városi tanácsnak annyi a munkája, hogy nem ér rá dolgozni.

Ime, az állandó választmány már hosszú hetek óta a jövő évi költségvetés összeállításával kénytelen bajlódni. A multak mulasztásai annyi rombolást okoztak, hogy a városi tanácsosok még mindig az omladékok eltakarításával vannak naphosszat elfoglalva. Minden egyes költségvetési tételt át kell revideálni, megintolni a szükségességét és összhangba hozni a város leromlott anyagi helyzetével. Közben pedig rohamosan telik az idő.

A városi tanácsosok egymás után panáskodnak, hogy nem bírják a munkát, pedig még a költségvetés kis részben készült el. Mikor lesz az, amikor a városi tanács összeülhet, hogy a költségvetés fölött határozzon? Meddig fog tartani ennek a költségvetésnek a tárgyalása? Mikor fogja a miniszter észrevételeit megtenni?

Pedig a városi tanácsnak és az állandó választmánynak nem az a legjobb dolga, hogy költségvetéseket és zárszámadásokat tárgyaljon, fegyelmi ügyeket intézzon és a multak bűneit rekriminálja. Rengeteg építő munkát vár éppen ettől a tanácstól a város polgársága. Az egész Nagyváradot újá kell alakítani. Rendezni kell a külvárosi utcákat, el kell tűntetni a föld színéről a nyomortelepeket, a járványos betegségek melegágyait. Már jóelőre gondoskodni kell a hajléktalanok ezreiről, akiket az

új lakástörvény foszt meg a házi tüzhelytől. Végre kell hajtani a csatornázási programot, kövezést, meg kell oldani a közlekedés problémáját, szociális intézményeket kell létesíteni és az új városépítési tervet a legsürgősebb

ben el kell készíteni, mert ez fogja megszabni Nagyvárad jövő fejlődésének irányát.

Fel se tudjuk sorolni, mennyi rengeteg teendője van ennek a városi tanácsnak. Ezért is nekünk az a véleményünk, hogy szakítani kell végre a szemre-

hányás nehéz és fáradtságos politikájával. Nagyon szép a lelkiismeretesség, de a cél mégsem az, hogy költségvetési tételek fölött vitakozzanak, hanem az, hogy ujjaépítsék ezt a szerencsétlen, sokat szenvedett várost.

Le kell fegyverezni Európát

Egy volt angol külügyminiszter szenzációs kijelentései az orosz szovjeiről

Londonból jelentik: A Népszövetség támogatására alakult liga igazgatótanácsának ülésén Lord Robert Cecil kijelentette, hogy

a Népszövetségnek szembe kell néznie a fegyverkezés csökkentésének kérdésével.

Az e kérdésben elért sikertől függ tekintélye hosszú évekig. Reméli, hogy a leszerelési világkon-

ferenciát előkészítő bizottság márciusi ülése addig nem megy széjjel, amíg a fegyverkezés csökkentésére való megegyezés tervét létre nem hozta és le nem fegyverzi Európát.

Az ülés főszónoka Lord Grey kijelentette:

Európa legnagyobb nehézsége az, hogy Oroszország még nem tagja a Népszövetségnek.

Ha Oroszország hajlandó elismerni más országok kormányát, akkor nincs akadálya a szovjetkormány elismerésének. A jelenlegi orosz helyzet nem lehet tartós. Oroszországnak a Népszövetségbe való belépése kívánatos — fejezte be előadását Lord Grey — és minden erre kínálkozó alkalmat meg kell könnyíteni.

A jugoszláv kormányválság

Uzunovics eddigi miniszterelnök alakít kormányt

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: Sándor jugoszláv király tegnap délután Trifkovics-ot, majd Uzunovicsot fogadta kihallgatáson és az utóbbit megbízta kabinetalakítással.

Politikai körökben hirlrik, hogy Uzunovics missziója előreláthatólag sikerrel fog járni és a radikális pártokra, a horvát parasztpártokra és a demokrata egység pártjára va-

lamint a szlovén néppártra támaszkodó kormány megalakulása nem fog leküzdhetetlen nehézségekbe ütközni.

Uzunovics holnap mindenképp a radikális pártban veti fel a bizalmi kérdést és ha ezt megsavazzák, csak akkor fogja megkezdni a miniszterek kiválasztását.

Megvalósul a váradi diáköthön

Tegnap megemlékeztünk arról, hogy a nagyvárad diákok mozgalmát indítottak a leánygimnázium internátusának diáköthöná való berendezése iránt.

A szimpatikus mozgalom egész vonalon eredményt ért el: ma délelőtt egy több tagból álló diákküldöttség kereste fel Tulbure György polgármestert, megköszönte a jóakarátát és kérte a további támogatását is.

A polgármester megígérte, hogy minden lehető el fog követni a diákok kívánságának teljesítése érdekében. A leányinternátus helyiségeit egyébként Vostinár Pál igazgatótól László Vazul és Fullta Dimitru

városi tisztviselők veszik át a város nevében és ők fogják majd a diákság képviselőinek is átadni.

Szegeden mandátumhoz jutott Peidl Gyula és Rassay Károly

A magyarországi választás eredménye

— Az Estilap eredeti távirata —

A szegedi képviselőválasztás eredménye a következő:

az egységespárt 11 507,
a balpárt 5906,
a szociáldemokrata párt 5913 szavazatot kapott.

Eszerint megválasztott képviselők: Klebelsberg Kunó gróf. közoktatásiügyi miniszter (egységespárti); Peidl Gyula (szociáldemokrata) és Rassay Károly (balpárti).

Befejezték a szavazatok összeszámolását. Hódmezővásárhelyen is. Eszerint

Mayer János földmívelési miniszter (egységespárti) 3212,

Kun Béla ((Kossuth-párt) 3716, és Szeder Ferenc szociáldemokrata) 2251 szavazatot kapott. Tehát megválasztott képviselők: Mayer János és Kun Béla.

A házasságok az égben kötnek

Néhány nappal ezelőtt történt a londoni Old Paradise-street egyik bérházában, hogy egy Emma Booth nevű fiatal magántisztviselő nő kétségbeesett kiáltással rohant ki szobájából:

— Segítséget! Megégek!

Hajszítás közben meggyúlt a ruhája. A lakók kirohantak a folyosóra, de senki sem mert közeledni a szerencsétlen leányhoz, míg végre odaérkezett egy James King nevű fiatal pincér is, aki azután levette kabátját, ráterítette a jajveszékelt leányra, majd letépdeste róla a ruhát, hogy tovább ne terjedhessen a tűz. Eközben összeegyeztette mind a két kezét, de nem törődött a maga bajával, hanem karjaiba vette a leányt, leszaladt vele az utcára és egy autótaxi a legközelebbi kórházba vitte. Ott a gyors orvosi segítség megmentette az életét. Másnap meglátogatta megmentője, aki ugyanabban a kórházban gyógyította összegeztetett kezét.

— Mivel hálálhatom meg önnek a jószágát és a bátorságát? — kérdezte tőle a leány.

A fiatalember zavartan hebegte:

— Régen ismerem önt... Én is ott lakom abban a házban... De sohasem mertem... mert csak szegény pincér vagyok... De ha most ön azt kérde tőlem, hogy mivel fejezhetné ki irántam a háláját, nem bánom, bármit is felel rá, kimondom legyen a feleségem!

A leány mosolygott és rámutatott az arcára, mely be volt kötözve.

— De már nem vagyok szép... Az arcomon is sebek vannak...

— Nem bánom.

— Akkor hajoljon le és csókolja meg a homlokomat... Feleségül megyek magához.

A boldog pár most alig várja, hogy kiszabaduljon a kórházból. Egyenesen az anyakönyvvezetőhöz mennek — orvosokkal, akik azonban már csak mint tanúk fognak szerepelni az „égben kötött” házasság ceremóniáján.

A Gyermekbarát mai tea - estelye

A Gyermekbarát egyesület ezen a héten tartja először szerdai táncos teaestélyét az Astoria kávéház külön termeiben (volt Ujságíró Klub helyiség.) A tánchoz a zenét kitűnő jazz-zenekar szolgáltatja. A szerdai estélyre háziasszonyokul és házikisasszonyokul a következő urhölgyséket és urleányokat kéri fel:

Atlasz Lajosné, Barna Jenőné, Bleyer Andorné, Baranyai Jolán, Eichner Ernőné, dr Grünstein Bernátné, dr Gergely Dezsőné, Brad Tivadarné, Hill Lászlóné, Hedrich Richardné, Herskovits Andorné, Haragus Istvánné, Carp kapitányne, Katona Ilonka, Karpf Mártonné, Korda Kálmánné, dr Kenéz Jenőné, dr Lövy Mórné, dr Markovits Andorné, Marót Sándorné, dr Morvay Zsigmondné, Németh Pálné, dr Perczel Adolfné, Polgár Andrásné, Paximáde Alexanderné, Steinhardt Imréné, dr Silbermann Jenőné, dr Tabéry Gézané, Vámos Jenőné, dr Vass Izaboné, Helfy Alice, Gelley Magda és Ibolyka, Fleischer Anna, Molnár Nelli, Ruth Klára és Duci, Reisinger Anus, Vidor Edith, Gracian Florika, Jaskovits Ilona.

A csók és az ölelés még nem házasságtörés?

A gróf, a grófné és a színész regénye

Gróf (Earl) Cowley Arthur, a lordok házának tagja, váloperet indított a felesége ellen.

— Tizenkét évvel ezelőtt vettem nőül Picarát May kisasszonyt, — mondotta a bíróság előtt a gróf — aki akkor 18 éves volt. Utána mentem Newyorkba, ahol May egy operettszínház körúrában énekel. Annnyira szerettem és imádtam, hogy feleségül vettem... Még az edesanyját és két nővérét is házamba erőszakkal vittem s türtem eunok a következő évekig.

Bár May edesanyja és testvérei igen egyszerű emberek voltak s nem igen tudták beilleszkedni az arisztokrata légkörbe.

— Később, — folytatta a gróf — amikor már nem bírtam velük vettem nekik házat, autót, csak-hogy ne legyenek a környezetben... A feleségem mindezt a jószágomat azaz honorálat, hogy megcsalt egy Kent nevű színésszel.

A felvonult tanúk elbeszélések, hogy Kent színész sűrűn megfordult a gróf házában s ott nagyon otthonosan viselkedett.

— Egyszer benyitottam a grófné budoárjába, — vallotta a komorna — s láttam, amint

Kent ur a tüzhely előtt egy mély fotelben ült, a grófné pedig a földön hevert és a fejét Kent ur térdjén nyugtatta.

Egy másik komorna arról tudott, hogy a grófné bement abba a vendégszobába, amelyben Kent lakott, s itt ült a színész ágya szélén.

— Miközben az ágyon ült, — jelentette ki ez a tanú — azalatt a kezeit belemélyesztette a színész hajába...

Még néhányszor megfigyeltek effajta bizalmaskodást és ezekről a bíróság előtt számot adtak.

A grófné kerekén tagadta, hogy megcsalta volna a férjét.

— A férjem engem elhanyagolt, — kezdte zokogó hangon — hirtelen keresztül nem jött haza.

Állandóan színészek és színésznők között élt.

En térdenállva könyörögtem neki, ne hagyjon el engem és gyermekeimet, de a szemem közé nevetett. Egyszer meg is mondta, hogy

tegyek úgy, mint ő. Ha ő megcsal engem, én is megcsalhatom őt.

En, természetesen, felháborodva

utasítottam vissza az alávaló sértést...

A grófné kezei közé temette arcát és úgy sirt.

— Ismétlem, sohasem csaltam meg az uramat. Az igaz, hogy Kent urral jóbarátságban vagyok. Sőt, azt is mondhatom, hogy szeretjük egymást, de ez a szerelem mindig ideális alapokon maradt.

— Mégis — vetette közbe a bírósági elnök — gyakran megengedtek maguknak bizonyos dolgokat.

Mielőtt a grófné válaszolhatott volna, a védője emelkedett fel a helyéről.

— Fel kell világosítanom az esküdteteket, — mondotta — hogy gróf Cowley-t és környezetét nem szabad polgári erkölcsök mértékével mérni. A grófék állandóan színészek között mozogtak.

Ebben a világban a csóknak és az ölelésnek nincs az a jelentősége, amelyet a polgári életben tulajdonítanak neki. Egy csók, egy ölelés, egy legyintés nem jelent itt sokat.

A védő szavait színházi szakértők is megerősítették. Ezek is azt

állították, hogy a színház tájékán a csók és az ölelés

nem számít se jobbra, se balra.

Az esküdtek visszavonultak s néhány pillanat múlva meghozták határozatukat, amely szerint kimondták, hogy

a grófné nem követett el házasságtörést.

Ennek alapján a bírósági elutasította a válokeresetet és az összes költségek fizetésére a gróft kötelezte.

Adunk finom selyemflor harisnyát 78 leiért, gyermek pullover 240, selyem sál 142, női mellény 200, gyapju swettert 155 leiért. Tricok, keztyűk és swetterek nagyon olcsók a „Hófehérke” áruházban a Sas-palotában.

Betyárvilág a brailai lapokban

Terente utóda - Cocos

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Két évvel ezelőtt az egész nyár szenzációját a brailai lapok „hősenek”. Terentének viselt dolgai szolgáltaták. Terente egy szép napon eltűnt a lap titokzatos világából. Egyesek szerint a hírhedt rablóvezér Bulgariába ment és ott békés polgár lett belőle, mások szerint Németországban beiratkozott egy műegyetemre. Mi igaz? — senki sem tudja.

Most aztán követője támadt Terentének, egy Cocos nevű rabló személyében. Ez a vakmerő ember, akit nyilvánvalóan felbátorítottak Terente sikerei, néhány rablóval összeállva, napról-napra fosztogatja a környék gazdáit. Főleg az élőjószág-állományt „csökkenti” Cocos: elköti a marhákat és eladja néhány kupec segítségével. Közben egy kis

utonállástól sem riad vissza Cocos, akinek üldözésére most már csendőrsztagok alakultak. Megnehezíti az üldözést az, hogy Cocos, — mint minden szegénylegényt — nagyban segíti a legszegényebb néposztály, főleg olyanok, akik maguk is hadilábon állnak az igazságszolgáltatással.

MAI GYEREKEK

— Hány éves vagy?

Öt.

— En is. De nekem már nem kell agaskodnom, hogy azon a falon átnézzek.

— Nekem meg már le is kell hajolnom, hogy átláthassak.

Apolló mozgó

Ma, szerdán

AELITA

Repülés a Marsba

olstoj, világhírű, fantasztikus regénye filmen, 7 felvonásban

Szovjetországi első filmje

Ezt megelőzőleg egy

hírhedt Zigotoburleszk meg

FÖLDRAJZ.

— Tudod, fiacskám, azelőtt a sivatagok is mind tengerek voltak.

— Ahá, azért járnak a feketék még ma is úszónadrágban.

Négy szenzációs regény a magyar könyvpiacra

A magyar könyvpiac az utóbbi időben a legnagyobb érdeklődéssel fordul az utóbbi német irodalom felé, amely az utóbbi husz évben a legnagyobb regényeket termelte. A német irodalomnak igen sok kiváló írója van és csodálatos, hogy míg a magyar könyvkiadók eddig különösen a franciákat favorizálták, a jeles német regényírókat meglehetősen elhanyagolták. Ha német könyv a magyar piacon megjelent, az rendszerint holmi szentimentális regény volt, mint Courts-Mahler vagy Lehne limonádés művei, ellenben a reális irodalmi értéke a magyar publikum számára ismeretlenek maradtak. Ezt a hiányt pótolja most a Dick Manó budapesti könyvkiadó cég, amely most sorozatosan a legjobb és legulsozottabb német regényírók könyveit hozza a magyar könyvpiacra.

Pár héttel ezelőtt jelentek meg Dick Manó kiadásában Paul Langenscheidt legnépszerűbb regényei. Langenscheidt neve a legjobb csengésű a német közönség előtt, egy-egy regénye átlag 50.000 példányban jelenik meg. Mindegyik izzó, aktualis társadalmi problémával foglalkozik, hősei izig verig élő alakok, úgy, amint az életben szeretnek és csalódnak, küzdenek a pénzért, a nőért, a társadalmi pozícióért, szenvednek, tülekednek, viaskodnak és elbuknak. Minden műve eleven és érdekfeszítő, a meseszövevényben úgy szölván egyedül áll, fordulatai meglepések, olykor szenzációk.

A magyarul megjelent 4 regény közül kétségkívül a legnagyobb sikerre tarthat számot: Gróf Kohn. Ez a regény rendkívül érdekes és kényes társadalmi problémát vet fel. Egy különös házasság történetét mondja el. Az üldözött s a társadalomból kitaszított zsidó pénzének hatalmával erőszakolja ki magának az elismerést s szerzi meg feleségül azt a grófkisasszonyt, akibe halálosan beleszeretett. A pénznek nagy a hatalma s az elszegényedett grófi család hozakényszeríti a leányt ahhoz az emberhez, akit az szinte halálosan gyűlöl s kinek aztán még a házasságban sem adja oda magát. Ebből a házasságból tragikus fordulatok keletkeznek, amely megrázó összeomláshoz vezet. A „Cohn Graf” rendkívül merészen és könyörtelenül megírt regény, de elejétől végig igaz, őszinte és igazságos s ezért még a tragikus vég is kiengesztelő. Megbocsát a zsidó hősnek, aki ugyan hibás, de megsemmisít minden hibáját, mikor rájön arra, hogy hába volt minden áldozat, minden erőtesztés, az, akit szeret s akit megvásárolt magának, mégsem lesz az övé csak erőszakkal — és részvétellel gondolunk a szerencsétlen grófkisasszonyra, aki egy tragikus áldozata a saját társadalmi állásának, mint a zsidó.

Ugyancsak rendkívül nagy elterjedtségnek örvend Langenscheidt „Szeretlek” című regénye, amely szintén most jelent meg magyarul.

Maharadzsza gyöngye

Ez a regény egy ünnepezt színésznek és egy fiatal urleánynak végtelen szerelmét írja le. A regény apologiája annak az igazságnak, hogy a legtisztább és legboldogabb szerelemért is meg kell küzdeni meg kell szenvedni. A regény mindvégig érdekfeszítő és minden sorát igazi költő írta.

Langenscheidt harmadik magyar nyelven megjelent regényének címe „Szegény kis Éva”. Ez a regé-

nye a legelterjedtebb Németországban. A legkényesebb és legtragikusabb problémák egyike a témája ennek a regénynek: az ártatlan jóhiszemű szerelmes kislány bukása, aki egy lelkiismeretlen férfi hatalmában bűnös uton szabadul meg ballépésének következményeitől. Komoly, mély rokonszenvvel, de keserű és kiméletlen nyíltsággal meséli el a szerző a Szegény kis Éva szerel-

mének történelmét. Megrázó erővel tárja fel a nagyvárosi élet bűneit.

Ezekkel a regényekkel méltán vetekedik érdekesség és izgalmas meseszövevény tekintetében „A szöke Leni” című Langenscheidt-regény, amely szintén a modern társadalmi életből meríti tárgyát és a pénz és szerelem harcát írja le. Minden könyvkereskedésben kapható.

A lakók országos mozgalma az új lakbérleti törvény ellen

Az új lakbérleti törvény tervezete olyan általános megdöbbenést keltett az egész országban, amilyenre talán még sohasem volt példa. Az erdélyi magyar sajtóban a Nagyvárad Estilap ismertette először részletesen azt a tervezetet, amely napok óta valósággal izgalomban tartja a kedélyeket.

Érdekes, hogy az első napokban

még a kritika is elnémet, a meglepetés olyan nagy volt, hogy még a legközvetlenebb érdekeltek sem fűztek érdemleges megjegyzéseket az ominózus törvényjavaslathoz.

A fővárosi sajtónak alig van néhány szava a tervezet ellen, az erdélyi lapok csak a javaslat ismertetésére szorítkoznak és legfeljebb csak a lehetőségeket tárgyalják. Pedig nagyon fontos volna, hogy a közvélemény épen most impozáns méreteken nyilvánulna meg. Maga Cudalbu miniszter kívánja ezt, hiszen ő jelentette ki, hogy nem fog elzárkózni a javaslat módosításától. A miniszter akarja látni a közvé-

lemény megnyilatkozását és kíváncsi arra a hatásra, amit a javaslat az egész országban keltett.

Valóságos bűn volna tehát, ha a bérlő társadalom még ebben a kritikus utolsó napokban is indolens módon viselkednék. Országos akciónak kell megindulni, ki kell mutatni, hogy a tervezetből ebben a formában sohasem lehet törvény, mert olyan zavarokat okozna, amelyeknek következményeit előre nem is lehet látni.

Az új lakástörvény teljesen egyformán érinti a köztisztviselőket a többi bérlőkkel. Kétségtelen, hogy a mai fizetési viszonyok mellett egyetlen tisztviselő sem lesz abban a helyzetben, hogy eddigi lakását még a két évi átmeneti idő alatt is megtartsa. Ezért is joggal elvárja a bérlőtársadalom, hogy a lakáskérdésben a tisztviselői kar szolidáris lesz az összes többi bérlőkkel és részt fog venni abban a mozgalomban, amelynek célja egy igazságos és emberséges lakástörvény megalkotása.

Lefelé a lejtőn Egy kolduló volt műgyetemi hallgató

Száraz, csontos, hórihorgas, kevés bizalmat keltő alak állott ma délelőtt Hrihor kapitány, rendőrbíró előtt. Koldulásra érték tetten az alig huszonöt esztendő fiatallembert és most felelnie kell, hogy hogyan züllött le ennyire. A szerencsétlen, mintha nem is róla lenne szó, egykedvűen tekintet jobbra meg balra és alig hallhatóan válaszol a sablonos kérdésekre:

— Neve?

A fiú egy percig mintha gondolkodnék, szégyeli az igazi nevét bemondani. Keresztülhajol az asztalon és úgy suttogja, hogy hívják.

Most már kíváncsiabban figyelünk oda és hamarosan kiderül, hogy G. J. kolozsmegyei jómódú földbirtokos család gyermeke és iskoláit a kolozsvári Terézianumban végezte. Temesváron műgyetemi hallgató volt és itt aztán rossz társaságba keveredett. Az

alkohol, a kártya és a nő lett a szenvedélye. Amikor költséges passzióit már nem volt miből fedeznie, az apja nevét hamisította alá egy váltónak és így szerzett pénzt. Uzsorások karma, közé került, akik aztán, — amikor apja nem akarta a váltókat beváltani — följelentették. Másfél évre ítélték és teljesen lerongyolódva most került ki a börtönből. Haza nem mehet, mert szülei kitagadták. Külvárosi lebuokban húzza meg magát éjszakánként és hogy egy falat kenyérhez jusson, hát kéregetett.

Mély részvétellel hallgatjuk a fiatalember tragédiáját, akinek szülei bizonyára ragyogó karrierjére számítottak és ma mint közönséges koldus, mindenki: kitaszított ember, a börtön nyirkos levegőjéből most újból a rendőrcella kemény priccsén tölti álmatlan éjszakáját.

A nagyvárad bérlők szövetsége, — mint értesülünk — már meg is kezdi az akciót a tervezet ellen. Országos mozgalmat akar indítani és csatlakozni kíván az összes többi hasonló szervezetekhez. Ebben az ügyben a szövetség egyik vezetője a következő nyilatkozatot tette az Estilap munkatársa előtt:

— Hivatalosan még nem tárgyaltunk a további teendőkről. De úgy látom, a szövetség vezetőségében egységesen fog kialakulni a vélemény. Az indolens és saját bajaival sem törődő bérlőtársadalom csak most fog felébredni, most fogja belátni, hogy

a bérlők szövetségére mindenkinek szüksége van, hogy mindenkinek részt kell vennie ebben az országos jelentőségű tiltakozásban, amelyet a javaslat ellen most készítünk elő.

Az egész ország bérlőtársadalmának össze kell fogni és a fenyegetett milliók nevében memorandummal kell fordulni a miniszterelnökhöz, a kormányhoz, az igazságügyminiszterhez és a törvényhozó testülethez. Fel kell világosítani a törvény tervezőt arról, hogy a javaslat a mai formában teljesen megvalósíthatatlan, mert ellenkezik az életviszonyokkal. Ki kell mutatni, hogy egy ilyen törvényt nem is lehetne végrehajtani, mert hiszen a lakók tízezreit mégsem lehet az utcára tenni.

Erre a memorandumra úgy látszik, vár is a miniszter, mert ő maga is belátja, — amint ez legutóbbi nyilatkozatából kitűnik, — hogy a tervezet módosításokra szorul.

Mi objektíven fogjuk fel a

December

15

Hideg még nincs, azért az áraból
10 százalékot
leszállítok

MENDEL ruha-
árúháza

Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 3.

Urival különlegességek a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő meglepő olcsó árakban Lengyelnél Bul. Reg. Ferdinand Telefon: 793

helyzetet és belátjuk, hogy igenis szükség van lak-héremelésre s nem szabad védelemben részesíteni azokat, akiknek anyagi helyzetük nem teszi lehetővé a szükséges oltalmat. Még azt is belátjuk, hogy nemcsak háztulajdonoson segíteni kell és nem méltányos minden áldozatot tőlük követelni.

Ettől azonban még nagyon messze van a mai tervezet, amely nem disztigvál, nem számol a lehetőségekkel és egyedül csak a háztulajdonosok érdekeit tartja szem előtt. A memorandum részletesen ki fogja fejteni a bérlők álláspontját és remélem, hogy az utolsó pillanatban még sem fogják egyszerűen mellőzni a polgárok millióinak kívánságait.

Egyelőre célunk az, hogy népgyűlést hívunk össze, amely azonnal cselekedni fog. Bizottságot küld ki a memorandum összeállítására és a testvérszövetkezetekkel való együttműködés megteremtésére. Az igazi harc azonban mégis Bukarestben fog lefolyni és mire a tervezet a parlamentben tárgyalás alá kerül, a közvélemény bizonyára már impozáns módon fogja kinyilvánítani akaratát.

Női divatmellény 450.—
Női „seiyem” elejével 550.—
Kertészknél Avram Iancu (Kossuth)-u. 2. 2997-3

Kepes Élek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményű 2393 I.

sérvkötők, haskötők,

gummi-harisnyák, speciális köt-szerek, női és férfi övszerek.

SZÜCS

és szörmeárut

jutányosan szerezheti be

Leichnernél

Str. Ciorogariu (volt Uri-utca) 4.

Művészi felvételek Majornál

Bul. Reg. Ferd. 12, Apolló-palota. Olcsó árak! 3223

Három évig egy szénapadláson lariolla bezárva férjét egy bestiális asszony

A Koblenz melletti Baumholder községben a csendőrség különös bünténynek jött a nyomára. Az egyik ház szénapadlásán, amely egy Weck Julia nevű elvált asszony tulajdona,

egy borzasztó állapotban levő férjét találták, akinek külseje valami ősiényhez hasonlított.

Rövidesen megállapította a csendőrség, hogy az illető nem más, mint Weck Julia volt férje, Presser Hugó munkás.

Presser Hugó 1919-ben vette feleségül Weck Juliát. Presser a falubeliek állítása szerint munkakerülő volt és igen sok veszekedés volt miatta a házastársak között. 1923 februárjában az asszony valókeresetet ruvított be férje ellen azzal az indoklással, hogy Presser megszökött tőle és nem ad magáról életjelet.

A valóságban, — amint ezt a

csendőrök nyomozása megállapította —

ettől az időtől fogva az asszony férjét a szénapadláson tartotta bezárva.

Maga az asszony vitt neki naponta edelt, de oly keveset, amely csak az éhenhalástól mentette meg az embert. Senki sem tudott Presser fogságáról, mert a magtár, amelynek padlásán el volt zárva, távol esik a házaktól. Presser borzalmas külsejéről azt jelenti a csendőrség, hogy

fésületlen haja egész a hátaig ért, arcát egészen beleppte a szőr, kezeinek körmei öt centiméternyire nőttek meg, a lábain levő körmök pedig karmokhoz hasonlítottak.

Pressert a koblenzi kórházba szállították be, ahol ápolás alá vették. Az asszonyt letartóztatták.

Maharadzsa gyönyöre

Svájci kar- és zseborák KÁLMÁNNAL

MOZI

— A „Harc a férfiert” című szentimentális dráma ma utoljára látható a Dorian-Filmszínházban. A darab két nővérrel szól, akik az eléjük kerülő férfiakért küzdenek. Az idősebbik jószívű és tulságosan szereti hugát, amiért is mindig lemond a testvére számára. Végül is belátja azonban, hogy neki is annyi joga van a boldogsághoz, mint bárki másnak és így nőül megy a férjéhez, akit a legjobban szeret. Jön: „Cigánybecsület”.

— Az Apolló mozgó ma, szerdán, Tolsztoj világhírű fantasztikus regényét, az „Aelitat” mutatja be, amely Szovjetoroszországban játszódik le, s a bolsevizmus kinövését mutatja be. Megelezőleg egy kitűnő Zigotto burleszk megy.

Heuman szinkör

Csütörtök: Fedora. Slágersorozatszám 2.
Péntek: Slágersorozat 3.

EZÜSTLAKODALOM.

— Adolf, mégis csak szép egy ilyen ezüstlakodalom.

— Szép, szép, csak ne kellene hozzá házsnak lenni.

Színház

Heti műsor

Egész héten Noszthy fii esete Tóth Marival.

Szerda este C bérlet. Sorozat szám 53.

Csütörtök este Bérletszünet. Sorozat szám 54.

Péntek este B bérlet. Sorozat szám 55.

Szombat délután fél 4-kor: Akácavirág, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 56.

Szombat este: Marica grófnő.

Vasárnap délután fél 3-kor: Gül Baba operett, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 58.

Vasárnap délután fél 6-kor: Darázsészek, Parlagi Ilonka fellépésével, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 59.

Vasárnap este fél 9-kor: Marica grófnő, Pintér Böske fellépésével.

— Felhívás szelvénybérletre. Több oldalról érkezett megkeresés folytán az igazgatóság egy szelvénybérlet rendszert is életbe kíván léptetni, amely mellett igen kedvező feltételek szerint lehet az előadásokat látogatni. Szelvénybérletre a mai naptól kezdve már elő lehet fizetni a színházi titkári irodában. Erre az igen előnyös bérleti rendszerre különösen föl hívjuk a közönség figyelmét.

— Pintér Böske, Sós Mihály és Rudas Bandi együttes vendéglátása. Szombaton és vasárnap este Pintér Böske, Nagyvárad kedvence, továbbá Sós Mihály, kiváló komikus és Rudas Bandi táncos naturburs szombaton és vasárnap este együttesen lépnek fel a Marica grófnőben. A színház igazgatósága nagy áldozatok árán lépteti fel a három kiváló művészt. Jegyek ezen előadásokra már megválthatók.

— Noszthy fii esete Tóth Marival. Fokozódó érdeklődés mellett kerül színre esténként Mikszáth Kálmán ragyogó regényéből Harasanyi Zsolt által pompásan színpadra vitt Noszthy fii esete Tóth Marival. A nálunk különösen szerencsés szereposztásban színre került darabot szerda este C bérletben, csütörtök este Bérletszünetben, péntek este B bérletben játszik.

— A Délutáni előadások. Igen nagy érdeklődés mutatkozik a szombat és vasárnap délutáni előadások iránt. Az eddigi jegykeresletből itélve ez előadások népes ház előtt fogynak lefolyni. Szombat délután fél 4 órai kezdettel az Akácavirág kerül színre az eddigi szereposztásban, vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a Gül Baba reprize lesz, este fél 6 órai kezdettel pedig a Darázsészek Parlagi Ilonkával és a többi nagy sikert aratott szereplőkkel. E délutáni előadások mérsékelt helyárak mellett tartatnak meg.

— Gül Baba és Marica grófnő. A színház operett személyzete két rendkívül vonzó és kedves operett felújítását készíti elő. Vasárnap délután fél 3 órai kezdettel fog színre kerülni a Gül Baba, Huszka Jenőnek ez a rendkívül dallamos operettje, melyben Mende Klári fogja Gábor diákot játszani. Szombat és vasárnap este a diadalmas Marica grófnő fog színrekerülni Pintér Böskevel, Sós Mihállyal és Rudas Bandival, új szereplő lesz még Mende Klári.

Könyvherendezés 3.000 leltől

Háló „ „ „ 9.000 „

Ebédli „ „ „ 25.000 „

Beszerezhet olcsón mindenféle butorokat

Engelstein Lázár

2504 cégnél

I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10

Kedvezményes tiszteletdíj mellett is.

Karácsonyi ajándéknak

RIDIKUL

GYÁRI ÁRAK

Karácsonyi ajándéknak

NECESSAIRE

Bőráruipar Rt.

LERAKATA

Bul. Reg. Ferdinand 5.

Karácsonyi ajándéknak

PÉNZTÁRCA

3202

Karácsonyi ajándéknak

MANICURE-KÉSZLET

FOGAK és teljes fogsorok szápadlás nélkül; Havi és heti részletfizetésre is. 3117

FOG -tömések, Arany fogkoronák és hidak

FOG és gyökérhúzás fájdalom nélkül

Fogászati rendelő

Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 11.

A SZELLEM RAVATALA

A Kalimegdánról bihari magyar fiúk bámultak át a véres tükrű Száván, amely Belgrádban a egypályosabb. Oly fenyegetően széles, mintha tengerré készülne kiáradni, mintha sohase lehetne átjutni a tulsó oldalára. Pedig pontonok ezrei feküdtek akkor a parton egymásra rakva, mint a díva-áruboltban a kalapok. A Králj Milanovan fényes lakcipőben tisztiek sétáltak a korzón s a topczideri nyálók felé induló villamosokban testes cseh asszonyok szorongtak a hadtáp kincstári hógyei.

Fél tíz órákor, akkor már üresek voltak a belgrád utcák. A lakosság éjjeli közéletére nem kaphatott legitimációt. De nem is volt hova mennie, egy militarische mozgó működött éreg kizsuperált filmekkel, amelyeken még Pszander volt látható, Asta Nielsen s ritkán Gunar Tolnaes. Volt még egy orfeum is, ebben két dízóz volt a legnagyobb attrakció, az egyik azért, mert közvetlen a megszállás előtt ott Párisból. A másik viszont Bécsből érkezett és iszón kuplékat tuzott, amiket a háboru termelt ki a halárcég pikantériájából. Ez az orfeum vasárnap délutáni előadásokat is rendezett, a lakosság ekkor kielégíthette a művészetek iránti kultúrzsomját. Viszont a legnagyobb szenzáció mégis az volt, amikor az egyik táncosnő révén a Verwaltungs Centrale órnagya becsempészett félíg-meddig nyilvánosan az orfeum tulajdonosának tíz akó sört.

Sört már másfél éve nitt, hogy nem ittak a derék szerbek és az orfeum egy déli táncosnő kiindul a tiz hordóval. Öreg emberek tolongtak és lökdösték egymást tikkadtt torokkal. Még asszonyok is álltak a páros sorban sörért. Mindenki félt, hogy el fog s nem jut egyetlen pohárhoz, mert kettőt még a protekciósook sem kaptak, különben verekedés tör ki.

Igy élt Belgrád népe, telve a megélhetés rettenetes küzdelemével, volt miniszterek egy pohar tejet ittak naponta s látam egy szürkezsakettes cinderes boidog egyetemti tanárt, aki a főutakon egy sovány kis kocát hajtott a piacról házáig. Zsineggel a rőfőgő állat lábán.

— Pasics az oka, mondtam Zána kisasszonynak, aki orvosnővédek volt Zürichben, — vesztére nem rohant vissza idején öreg anyja, hugai miatt, — s zongorát tanított és éhezett, mint egy kőbor eb.

Zána sápadt volt az éhségtől és megrázta szőke kontyos fejét:

— Pasics nem! Őt nem okolja senki. Amit Pasics akar, az jól van, az ország érdekében való, Pasics bölcs.

— Mégis ő, csak Pasics. Hogy földönfutó egy nép...

— Nem igaz, szólta Zána Ivanovics és szomorú volt, mint anyja, a halálnak, Pasics szent ember. Itt egy hold földje sincs másnak, csak a parasztnak, aki megműveli. Az ő akarata teljes és Korlu üzen: már nemsokára...

Elharapta a szót, de mi tudtuk, hogy jobban tud mindent, mint mi, holott a rádió akkor még ismeretlen volt, de vad déli parasz-asszonyok éjszaka átlépték a hegyek gerinceit. Vittek és hoztak s hamarabb, mint a cenzurázott táviró.

Pasics kint volt, de a szelleme

élt az országban és győztes maradt. A zsidók, emlékszem, megkérték a monarchiabeli zsidókat, hogy hosszunapon se keressék fel templomaikat:

— Mi Péterért imádkozunk s az ima akkor is az, ha nem fűzik a szavak csillogó láncaira. A ti királyotok sohasem lesz a miénk.

Mit volt mit tenni ellenük? Először szerbek voltak s aztán zsidók. A vágyaikat nem titkolták de lányaik nem mutatkozhattak együtt osztrák uniformissal.

— Komoly szándékotok nem lehet, hiszen rövid pár hét és úgy is kimentek.

Pedig akkor még a legnehezebb hónapok voltak hátra Uriasszonyok a bakák maradék prófúntjaiból éltek hónapok óta és amikor behuztuk az aítót magunk mögött egy kép mégis gyorsan visszafordult a falon. Ős: szakállával ő volt a nemzeti fotográfián, Pasics. Leintett és megdicsérte a várakozókat.

Vajjon mi történik most, hogy nincs többé és messzebb van, mint Korfu és messzebb mint azontáj

a hazatérés ideje? Egy ember fekszik a ravatalon, aki egymaga kész, viselt egy népet, mely összetört és nem roppant össze. Egy ember, aki késsel a szívében, nyitva van évvel a vállán, kifosztottai és meggyötörve zászlaját csak nem tépte zsebkendőkre, hogy a kin veritékét, a férfiatlanság könnyét törölje le vele.

A Balkán Bismarkia halott. De szelleme dacol, amíg ravatalra dobja, mint minden mást, az idő.

(bl.)

A templomban nincs helye a politikának!

Uj ellentétek a váradi orl. izr. hitközség pártjai között — Lemondásra készülnek az aggudista előjárósági tagok

A váradi orthodox izraelita hitközség vasárnapi közgyűlése, — mint emlékeztetes — a béke jegyében zajlott le. A béke az aggudisták és mizrachisták közti régi ellentétekre vonatkozott, amit — a választásokra való tekintettel — egyelőre sikerült eliminálni. Ugy látszik azonban, az ellentétek a megegyezés ellenére sem szűntek meg, mert azok a kolozsvári „Uj Kelet” heti számának a közgyűlésről szóló tudósítása miatt most újból ki-robbantak, olyannyira, hogy — mint halljuk —

a hitközség vasárnap megválasztott előjáróságának több aggudista tagja lemondani készül.

Az ügy megértéséhez tudnunk kell, hogy az agudisták és a mizrachisták ellentétének ütközéspontja a cionista gondolat, amit a mizrachisták, — az aggudisták tiltakozásával szemben — mindenáron be akarnak vinni a hitközség vallásos életébe is. A vasárnapi közgyűlés eredménye épen az volt, hogy egyhangulag kimondták:

a politikát nem engedik bevinni a hitközségi életbe, legfőképpen pedig nem a templomba.

Ezekután érthető, hogy az aggudisták a legnagyobb meg-

lepetéssel olvasták az „Uj Kelet”-nek a közgyűlésről írt beszámolójában azt, hogy

a közgyűlés megengedte a cionista gyűjtést (snóderozást) a templomban.

A közgyűlésen történeteknek ilyen tendenciózus beállítása miatt az aggudisták erőyes tiltakozásra készülnek, ami a jelek szerint újból ki-robbantja a harcot az aggudistáknak és a mizrachistáknak amugy is, régen szembenálló tábora között.

Beszéltünk az aggudisták ket vezető emberével, akik a maguk álláspontját a következőkben közölték velünk:

Kohn Dávid mindössze ezt mondta munkatársunknak:

— Az „Uj Kelet” cikkében foglaltak nem felelnek meg a valóságnak. A közgyűlésen

éppen ellenkezőleg azt

mondták ki, hogy a templomot nem engedik meg politikai célokra felhasználni.

sem az egyik, sem a másik irányban. A tendenciózus közleményre vonatkozólag még nem tanácskoztam elvbarátaimmal, éppen ezért ebebn a pillanatban még nem beszélhetek arról, hogy az aggudisták részéről mi lesz a válasz.

Freund Lajos hasonlóképp nyilatkozott:

— Tény az, hogy a közgyűlésen indítványozták a cionista célokra való gyűjtés engedélyezését. Az azonban, hogy a közgyűlésen ez határozatba is ment volna, egyenesen hazugság. A cionisták azt tehetik, amit akarnak, gyűjthetnek is hiveik között, — de nem a templomban. A templomot politikai célokra felhasználni nem szabad.

Kereskedők -- a magas vámok ellen

Küldöttség a pénzügyminiszternél

A vámtételek emelésének híre Erdély kereskedőinek körében óriási izgalmat keltett és akcióra késztette a kereskedelmi testületeket. Az aradi kereskedelmi testület kezdeményezésére az aradi Kereskedelmi és Iparkamara kebelében vasárnap országreszi nagy gyűlést tartottak a vámemelések ellen, amelyen Nagyvárad, Arad és Temesvár valamennyi kereskedelmi érdekképviselője résztvett.

A nagygyűlésen Marcus Mihály szenátor, kamarai elnök elnököt és Nagyváradról résztvettek azon dr Fried János, a Kereskedelmi Csarnok főtitkára, valamint Leitner Sándor nagykereskedő.

Az ülésen az egyes szakmák javaslatát tárgyalták meg és a posztóárakra vonatkozó részt Deutsch Arthur, a pamut-árakra vonatkozó részt Szénés Henrik aradi és Leitner Sándor nagyvárad kereskedők ismertették. Az előadók részletes adatokkal igazolták, hogy a tervezett vámemelés a mai 40—50 százalékos értéknél is jóval felül-

megy és az áruk értékét a világpiaci árnál kétszer, sőt még többször magasabbra emeli. Az előadók vámdenkla-rációkkal és számlákkal igazolták, hogy a vámalapul vett 30 százalékkal számított vám tulajdonképpen hatvan százaléknak felel meg.

Dr Fried János javasolta, hogy világosítsák fel Manoilescu pénzügyi államtitkárt a mai helyzet tarthatatlanságáról.

Marcus Mihály szenátor ezután felajánlotta, hogy készséggel vezeti a kereskedők küldöttségét Manoilescu államtitkár elé, hogy átadják neki az e tárgyban kidolgozott memorandumot. Rámutatott arra, hogy a lej jelenlegi kurzusa mellett teljesen lehetetlen új vámtarifát készíteni és így a kormánytól kérni kell, hogy tekintsen el a vámtarifa elkészítésétől.

Marcus szenátor beszédét nagy tetszéssel fogadták és elhatározták, hogy a miniszter előtt csütörtökön küldöttség jelenik meg, amelyben az aradiakon kívül Nagyvárad

Heyman szinkör

Fedora

Sardou Victor gyönyörű hercegnője

HEYMAN HIRADÓ:
A királyné utazása Amerikában

és Temesvár két-két taggal vesznek részt. A memorandum elkészítésével dr. Szöllősy Zsigmond aradi főtitkár bizta meg az ülést. Elhatározták még, hogy a memorandumot magyar és román nyelvű fordításban megküldik az országgyűlés összes tagjainak.

Maharadzsa gyöngye

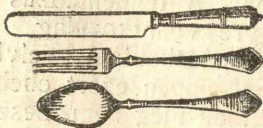
Perzsaszőnyegek és fonalak

legolcsóbb bevásárlási forrása

SZÉKELY-nél

Royallal szemben.

Karácsonyi ajándéknak flanel - bar - chend, szövet maradványok nagyon olcsón LEITNER MARTON Rt.-nél

I-a Alpaca-kanál vagy villa 35 lei, kávéskanál 22 lei
Ezüst targon kanál vagy villa 52 lei, kávéskanál 30 lei, kés 70 lei

„Record” extra nehéz főző-edényekből 25 százalékos engedmény

Zsírbedőn kakas védjegyű 35 százalékos engedmény

Husvágógép I a No. 5. 200 L. No. 8. 250 L. No. 10. 350 L.

Stern József

vaskereskedő

Piața Mihail Viteazul (Nagyipiac-tér) 2. sz. 3018 Telefon 8-92

Ha használt butort, szőnyeget, an ik doigonal vagy egyéb lakberendezési tárgyakat venni vagy eladni szándékozik, keresse fel

Horstein Jenő

butor- és szőnyegüzlet

Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

hol mindig dusan felszerelt raktárt talál. 3072

Menyasszonyi kelengyékhez Schroll gyártmányú chiffonok, vásznak, gyári lerakata LEITNER MARTON Rt.-nél

Végladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

Hercules vasúzet

Alexandrii (Teleki)-utca 2. áruraktárát megvettem és azt a legolcsóbb árban kiárusítom. Minden cikkből

30 százalékos engedményt adok. Az árú vételkötelezettség nélkül megtekinthető.

Tisztelettel

SPITZ

3152

vaskereskedő.

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

	Kedd				Ma	
	260-os nyit. után		262-os zár. után		nyitás előtt	
Magyar korona	Áru 367	Pénz 370	Áru 370	Pénz 373	Áru 370	Pénz 373
Dollár	194	193 1/4	193 1/4	192 1/2	193 1/4	192 1/2
Cseh korona	580	576	576	572	576	572
Svájci frank	3775	3750	3750	3730	3750	3730
Oszták shilling	2750	2740	2740	270	2740	2730
Francia frank	775	770	775	770	775	770
Angol font	944	940	940	937	940	937
Olasz lira	890	885	885	880	885	880

* Reu Illés dr. hivatalában. Reu Illés dr. az állambiztonsági hivatal főnöke, hosszabb bukaresti tartózkodása után visszaérkezett Nagyváradra és tegnap újból átvette az ügyek intézését.

* Irodalmi előadás az Újságíró-Klubban. Dr. Emanuel Olshwanger a Nagyváradon tartózkodó londoni tanár előadást tartott tegnap este az Újságíró Klubban a modern zsidó drámairodalomról. Az előadást nagyszámú közönség hallgatta végig és az előadót meleg, intim ünneplésben részesítette.

* Tífuszbeteg törvényszéki bíró. Dr. Pop Gusztáv törvényszéki bíró tífuszban megbetegedett. Ez már a második tífuszos megbetegedés a törvényszéken. Dr. Nesselrode Károly gróf ugyanis csak nemrég lábolt ki a tífuszból.

* Vonatösszeütközés két halottal — Franciaországban. Párisból jelentik: Tegnap reggel Saint-Quentin közelében egy tehervonat beleütközött a megelőző vonatról leszakadt magános vasúti kocsiába. Pár perc múlva a személyvonat beleszórt a tehervonatba. Az összeütközött vonatok romjai alól két halottat és tíz sebesültet szedtek ki.

* Négytízpáros földalatti vasutat terveznek Berlinben. Berlinből jelentik: A német főváros egyik legforgalmasabb utcáján, a Leipziger-Strasse-n az utóbbi időben olyan óriási forgalom van, amit már lehetetlen lebonyolítani. Hogy az utcát a forgalomtól tehermentesítsék, a közeljövőben az utca alatt négytízpáros vasutat építenek. A külső sínpárokat rövidszakaszos, a belső sínpárokat gyorsvasúti forgalomra fogják be rendezni.

* Előkészületek a NAC tornanünnepére. Sportembereket jellemző szívós akarat-erővel és lankadatlan munkakedvvel folynak az előkészületek a NAC szombat esti tornanünnepére, amely a Katholikus Kör dísztermében fog lezajlani. Lehoczky tanár kitűnő növendékei, a hölgy és férfitorászok az idén most fognak első ízben a nyilvánosság előtt szerepelni. A nívós és roppant érdekes attrakciók után hajnalig tartó tánc következik.

* Vogue decemberi száma 40 Lei a Hegedüs Hirlapirodában.

x Karácsonyi ajándékoknak alkalmas parfümök, kölni vizek, puderek, krémek, szappanok, fésű és manikűr-kasetták legolcsóbban beszerezhetők Farkas István Apolló Drogueriájában, Bulv. Regele Ferdinand 7-B.

* Megjelent a „Familia” 9. száma. A kitűnő román irodalmi folyóiratnak, amelyet Mihail Samarineanu kollegánk szerkeszt, most került ki a sajtó a 9. kilencedik száma, az eddigiekénél is bővebb tartalommal. Kiemeljük a legújabb szám tartalmából Roman Ciorogariu görög keleti püspök cikkét, Bota György tankerületi főigazgató vezércikkét, továbbá George A. Petre, Ceazar Petrescu, Artur Enescu, M. G. Samarineanu, Justin Iliesiu, Z. Sandu, Alexandru Riza, C. Talaz, Constantin Goran és mások cikkét, versét, kritikai beszámolóját stb. Maczalik Alfréd egy művészi nőportréjának sikerült reprodukciója díszíti a címlapot. A „Familia”-ra elő lehet fizetni a Tace Jönescu (Körös) utca 42. szám alatt levő kiadóhivatalban, vagy meg lehet számonkérni venni bármely újságárusnál. Egyes szám ára 10 lej.

x Thea von Harbou Metropolis. érdekes, szenzációs német regény, ára 300 L. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

x Thea von Harbou Metropolis. érdekes, szenzációs német regény, ára 300 L. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Fredeti angol férfi kabát-szővevényk Magyar és Glück cégél, Sas passage

„Dáma”

Edelman kedl

női divatszalonja

Rimanóczy-utca 12.

Legújabb modellek szerinti készlet és elegáns esztétikus utcai ruhákat.

Női kabátok

legolcsóbban

Weber, Modé-Áruház

Vlahuta (Szent János)-utca 6. sz.

KÖNNYÜ NEKI.

Cseléd: Nagyságos úr, fel kell mondanom, mert a nagysága szekirozását nem bírom ki tovább.

Úr: Hja persze! Magának könnyű, de én nem mondhatok fel neki.

Női kabátok

ruhák nagyon olcsón

2584

Hevesi

díszruhákban N. Jorga (Zöldta)-u. 8

BIZALOM

Kohn megkéri az öreg Blau-tól a lanya kezét.

— Rendben van — mondja Blau — de a hozományt nem kapod meg most, csak az esküvő után.

— Micsoda bizalmatlanság ez, hogy esküvő után — mondja Kohn — én is az esküvő előtt kérem meg a lányát, nem pedig az esküvő után.

GYÖNYÖRŰ szép karácsonyi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.

Műhímezés és ajurozás.

Berlini előnyomdában

Str. Prințul Carol (Orsolya-zárda épület) 2769

NA?!

A tanító rászól a gyerekekre:

— Mégis csak disznóság, milyen zajt csináltok. Figyezzetek beenneteket, olyan csönd legyen itt, hogy ha leesik egy gombostűt, azt is meglehessen hallani.

A tanító szavára tényleg hallós csönd lesz, a gyerekek mozdulni sem mernek. Móriska pedig minden erejét meg esztíve, v. szatarija lélekzettel. A nagy csönd azonban két percig tart csak, mire Móriska, aki már szédül és fulladozik, kétségbeesetten felzokog hirtelen: — Na, tessék már leejteni!

x Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában rendelje! Telefon 458.

Telefon: 458

Ne kótya-vetyélje el holmiját!

Sokkál jobb árat kap érte, ha a

Nagyváradai Éstlap

apróhirdetéseit között kínálja eladásra.

Telefon: 458

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők Ungár és Glück cégél, Sas-passage.

* Vizumozás gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában.

A mai zürichi nyitás

BERLIN 12320 PARIS 2055—
NEW-YORK 5173550 PRAGA 1533—
LONDON 250950 B. PEST 7250—
B.C.S. 73— MILANO 2215—

Az ügyvédi kamara az előzetes ítéletszedés ellen

A nagyváradai törvényszéken és a járásbíróságokon uzus az, hogy a polgári ügyekben az ítéletek ellen benyújtott fellebbezéseket csak akkor terjesztik föl a felettes bírósághoz, ha a felek az ítéletek után járó illetéket lefizetik.

Hasonló a helyzet a váltópereknel, ahol a bíróságok a fizetési meghagyás után járó illetékek lerovását szintén még a jogerőre emelkedés előtt követelik.

Ezzel szemben úgy a bucaresti Semmitőszék, mint a kolozsvári és temesvári Tábla is többször megállapította, hogy az illetéket csak a jogerős ítéletek, fizetési meghagyások után kell leróni.

Erre való tekintettel a nagyváradai Ügyvédi Kamara választmányja tegnapi ülésén elhatározta, hogy az ilyen előzetes ítéletszedés ellen feliratot intéz úgy az igazságügyi miniszterhez, mint a pénzügyminiszterhez és az ügyvédszövetséghez, továbbá Stancescu táblai elnöktől is kérni fogja a sérelmes állapot megszüntetését.

Mikor tárgyalják a költségvetést?

Az állandó választmány tudvalevőleg tegnap befejezte a költségvetés tárgyalását. Az előadott költségvetést holnaptól kezdve közszemlére helyezik. A törvény értelmében 10 napig kell kifüggesztve lenni a költségvetésnek és csak azután lehet összehívni a városi tanácsot a költségvetés tárgyalására. Minthogy azonban a tíz napi határidő december 26-án fejeződik be, amikor még karácsonyi ünnepek vannak, a városi tanács teljes ülését december 28-ra fogják összehívni és ekkor kezdik meg plenáris ülésben a költségvetés tárgyalását.

* Iparosok teaestélye. 19-én, azaz vasárnap este fogja tartani az iparosság az Iparos Kör helyiségeiben szolid szórakoztató teaestélyt, hol a háziasszonyi tisztaságot figyelmes iparos asszonyok fogják betölteni. Ezen tea estély keretében bő alkalmak fog nyílani a fiataloknak a táncra és az öregeknek a kellemes házi szórakozásra. Ezután kéri fel az ipartestület vezetősége az iparos családokat, hogy 19-én, azaz vasárnap este teaestélyünkön minél nagyobb számban vegyenek részt.

Dr Zigre Miklós ismét belépett a liberális pártba

Nemcsak nagyvárad, hanem erdélyi politikai viszonylatban is érdekes eseményt jelent dr Zigre Miklós, nagyváradai ügyvéd, volt kisebbségi államtitkár legújabb elhatározása, mely szerint szakít az eddigi politikai passzivitásával és újból belép a liberális pártba.

Ismeretes, hogy Zigre Miklós dr hosszú ideig tagja volt ennek a pártnak és a párt égisze alatt kisebbségi államtitkári megbízást is nyert a volt kormánytól. Működése közben azonban ellentétbe került a kormány politikai koncepciójával. Nem tudta megvalósítani azokat az ígéreteket, amelyeket, mint képviselőjelölt választópól-

gárai előtt tett és különösen az erdélyi politika terén nem tudott olyan működést kifejteni, amely elveivel megegyezett. Ezért is dr Zigre Miklós kilépett a liberális pártból, sőt lemondott a mandátumról is, úgy, hogy Nagyvárad városa hosszú ideig képviselő nélkül maradt a parlamentben. — Azóta minden politikai tevékenységtől tartózkodott.

Bukaresti hírsítónk távirata szerint dr Zigre Miklós, aki néhány nappal ezelőtt Bukarestbe utazott, napok óta fontos tárgyalásokat folytatott Jonel Bratianuval, Vintila Bratianuval és Ducával. Sokszor megjelent a liberális

klubban és néhányszor hivatalos volt Jonel Bratianu lakására is. A tárgyalásoknak az lett az eredménye, hogy

dr Zigre Miklós szakított eddigi politikai passzivitásával és visszalépett a liberális pártba.

Belépő nyilatkozata valószínűleg a Viitorul holnapi számában jelenik meg.

Politikai körökben dr Zigre Miklós politikai aktivitását fontos eseménynek tartják, amely első sorban bennünket nagyváradiakat érdekel.

Egységesítették a cenzurát

A nyomdászok panasza a sokféle cenzura ellen

Tegnap délután a város háza tanácstermében Tülbure György polgármester elnöke alatt értekezlet volt, amelyen 22 nagyváradai nyomdatulajdonos vett részt, akik előadták sérelmeiket és kérést a cenzurázás megkönnyítésére. A legutóbbi rendeletek szerint ugyanis a nyomdákban kikerülő plakátokat, röpiratokat és egyéb nyomtatványokat először a prefektusnál politikai szempontból kellett cenzuráztatni, azután be kellett mutatni a rendőrségen és végül gramatikai és nyelvtani cenzurának is alá kellett vetni. Ez a hármas cenzurázás érthetően káros volt a nyomdászok számára.

A polgármester a nehézkes

rendszer orvoslására érdekében azonnal érintkezésbe lépett Jacob József prefektussal és Marcus István rendőrprefektussal, akikkel együtt megállapította a cenzurázás új rendjét, amely a mai naptól életbelép. E szerint csak egyetlen cenzura lesz a megyei prefektusnál, amelynek elintézésére Petre György, a kiváló román író van delegálva. Ő nemcsak politikai, hanem grammatikai szempontból is fogja bírálni a nyomtatványokat. Az általa cenzurált kefelevonatok azonnal ki-nyomathatók és csak a már ki-nyomtatott példányok közül kell egyet a rendőrségnél nyilvántartás céljából bemutatni.

A Nagypiac tér kisajátítása

Ma délután tárgyalja a Tábla a hadirokkantak ügyét

Megírtuk nemrégiben, hogy a nagyváradai hadirokkantak részére kisajátították a Piata Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) egyik kockáját, amelyet háztelkeknek akarnak az igénylők között felosztani.

Nagyvárad városa ezt a kisajátító határozatot megtámadta azon a címen, hogy a

városnak egyik legfontosabb közterét, amely vásártérül szolgál, nem lehet a város polgárságától elvonni.

Az ügyet a nagyváradai Tábla ma délután 6 órakor tárgyalja. Nagyvárad városát dr Prodan Teodor városi ügyész képviseli.

Az autó elé fektettek egy összevert embert

Három jóképű biharpüspöki-i parasztleányt, Hajdu Gyulát, Rácz Imrét és Debelka Sándort kísérte ma a csendőrség a nagyváradai ügyészségre. A leányok súlyos testisértséssel vannak vándorolva, mert az elmúlt héten a Katz-féle vendéglőben összevissza verték Szabó Károly gazdát, aki husz napig nyomhatja majd az ágyat a korcsmai mulatozás következményeképpen.

A leányok csendesen mulattak a korcsmaiban, mikor ittas fővel közüjük keveredett Szabó. Szóváltás indult meg köztük és pár perc múlva

Szabó már a korcsma földjén feki. A korcsmáros kicipelte az összevert embert az udvarra, a leányok utána mentek és addig ütötték, míg el nem vesztette eszméletét. Ott feki. eszméletlenül az udvaron, amikor a leányok egyike rájlesztett társaira, hogy áldozatuk meghalt. Megijedtek a leányok és rövid tanakodás után az összevert embert kicipelték az országútra, hogy ha megtalálják, hívják azt, hogy autó gázolta el. Így akadt rá a csendőrség, amely rövid nyomozás után kézrekerítette a tetteseket és beszálította őket a fogházba.

Egy váradai temetés a hadbíróság előtt

Február hónapban nagy részvétellel temettek el Nagyváradon egy köztisztviselőt álló munkást. A temetésen több, mint háromezer ember vett részt, s a fellejtés szerint a munkások vörös lobogót vittek a gyászkocsi után, a koszorukat pedig vörös szalaggokkal díszítették.

Megindították az eljárást a temetési felvonulás rendezői ellen s ennek alapján a VI-ik hadtest katonai bírósága vádat emelt Bucova Ferenc szakszervezet titkár és Huszár József ellen, kiknek ügyében tegnap volt a főtárgyalás a kolozsvári hadbírószágon.

Hosszas tárgyalás után mindkét vádlottat hatósági parancssal való szembehelyezkedés vétségében találta bűnösnek s 15—15 napi elzárásra ítélte őket.

Egy szélhámos vasutas felvette a mások dollárát

Pár hét előtt az Angol-Osztrák Bank nagyváradai fiókjához Moldovan Borach bartizi lakos részére harminc dollár érkezett Amerikából. A bank annak rendje és módja szerint értesítette az érdekelteket a dollár megérkezéséről és a levélhez nyugtát csatolt, amelyet a bartizi községi előjárósággal kellett igazoltatni, hogy a küldeményt jogos tulajdonosa felvesse.

Néhány nap múlva a bankban megjelent Russu Sándor vasutas, aki megfelelő irásokkal igazolta magát, felmutatta a harminc dolláros nyugtát, amelyen a községi előjáróság pecsétje is rajta volt és felvette az összeget.

A bankban már elfelejtették a dolgot, mikor egy szép napon a bartizi csendőrség érdeklődött, mi van a dollárokkal? Gyorsan elment az értesítés, amelynek alapján

letaartóztatták Russu Sándor vasutast, akinél még megtalálták a dollárokat.

Megállapították, hogy a község pecsétjének jogosulatlan felhasználásával félrevezette a bankot és jogtalanul vette fel a pénzt.

A vasutast beszállították a szatmári ügyészség fogházába, ahol most több hasonló természetű ügyben folytatják ellene a vizsgálatot.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szö. 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szöig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« je zésért külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló k.s számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra.

A „Nagyvárad Estilap” apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon.

LEVELEZÉS

BOCIKAM! Ugye ez az új neved, halottam már, figyeid az új-ságot, itt fogok neked írni, nem tudom másképpen tudodra adni, hogy gondolkodok néha rád, csak ne volnál oly fiatal. Mi újság, mikor jössz hozzánk? Addig is üdvözlök. Tudod ki. 76

LACI doktor, sajnos nem mehettem tegnap, de kérem feltétlenül írjon Erzsébet jelégre a kiadóba. Üdvözlök. 77

UNATKOZOM! Kizárólag szórakozás céljából megismerkednék komoly intelligens 30 év körüli úriemberrel. Leveleket „Mozibarátt” jelégre a Hegedüs hírlapirodába kérek. 81

LAKÁS

CSINOSAN butorozott egy és kétágyas szobák, fűtés, világítással azonnalra központban nagyon jutányos áron kiadók. Bővebbet Metropolis szálloda portásánál. 8

HAROMSZOBAS, modern utcai lakás összes melegekkel, előnyös feltételek mellett azonnal átadó. Cim Rudolf Mosse. 82

ALKALMAZÁS

KERESEK vidékre, azonnalra jó házból való németül perfect beszélő zsidó lányt, ki háztartásban segítsen. Jelentkezni: Weisz, Horia (Báthory) utca 26. 67

VALLALOK órák könyvelést és könyvek lezárását. Weisz, Hilária (Pecze) utca 18. 56

ÜGYNÖKÖK felvételnek Cim: Hegedüs hírlapirodában. 57

ROMAN anyanyelvű tanítót vagy jogászt keresek, ki naponta órát adna. Cím: kiadóba. 73

PERFECT gyors, gépirónó, könyvelésben jártas, állást keres. Cim kiadóban. 75

ÜGYES varrolányt felveszek felsőruhavarrához Nagy Rózsi, Cuza Voda (Szacsavay) utca 68. 83

KINDER Pfägerin mit hohen Gehalt zu 2½ jähriges Kind wird gesucht dr Hegedüs, Pável-u. 3. 69

VILLANYSZERELŐ, egyszerűsmind pénzbeszélő, aki vonalfenntartásban és szerelésben teljesen szakképzett, némi óvadékkal felvétetik. Ajánlatok a Margittai Villamossági Vállalat Részvénytársasághoz küldendők. 84

ÖNALLÓ román, német, magyar levelező, perfect könyvelő megjelölő alkalmazást keres. Szíves megkereséseket „Prima referenciák” jelégre a Hegedüs hírlapirodába kér. 79

BARMILYEN kézimunka készítését vállalom. Duma Ilona, vasúti postá. 72

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leitől kaphatók. Topsál Vilmos, Strada Averescu (a Bulv, Reg. Ferdinand és a Perces-utcat összekötő új utcában.) 2766

ADÁS-VÉTEL

MATADOR építészkezdő kerekesei megvételre, nagyméretűt. Cim Hegedüs hírlapirodában. 64

HÓ, sárcipők és cipők legolcsóbban, Vlahuta (Szent János) utca 3. Feketénél szerezhetők. 43

HÖRCSÖG béleses hosszú fekete télikabát és bárány béleses bőrkabát eladó. Caragiale (Nyárfa) utca 4. 74

KÜLÖNFÉLÉK

ELVESZETT Helge Lindberg koncert ruhátáránál fekete láncsó. Megtaláló jutalmat kap a Hegedüs hírlapirodában. 80

Fest. Tisztít 2 nap alatt
Kalinovcsán a Sas alatt
Mos. 2779 Vasal

Mie őil ágymatracot, hencsertakarót, szőnyeget vásárolna, érdeklődjön LEITNER MARTON rt.-nál

Esőernyő
legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
Nic. Iorga (Zöldia-u.) 8. — Behúzás, javítás gyorsan készült. 2457

A legolcsóbban arany karikajegygyűrűket, aranyláncokat és brilliáns ékszereket
Herbsi ékszeráruházban
vásárolhat Reg. Maria Bémer tér 1

ASZÓDI

Karácsonyra meglepi a tisztelt vendéközönseget tisztelettel olcsó szaloncukorkával!

Likőrös, csokoládés és fondant süteményeket 1 leutól kezdve. Staniolos átlatocsák, alakok és gyümölcs-csokoládé ből. Mindenféle fémáru, 50 drb színes gyertya 24 lei. Csillagszóró olcsón, triss darált mák, szép dióbél, mazsola, egy kg 80 lei. Koszoru és préseit füge, datya, narancs. Tea-rum 60, 70, 80 lei literje. Liköröknek 80 lei literje.

ASZÓDI, Sas-palota
2758

MIT KÉRJÜNK A JÉZUSKÁTÓL?

Gyerekek: A játék unalmassá válik és eltörik, a ruha elszakad, de amit most olvastok örökké a tettek marad és minden örömet okoz! Kérdezzétek meg szüleitektől, hogy igaz-e?

Csupa érdekes és jó könyv és olyan olcsó hogy a szegény Jézuska is hozhatja!

Hat éves korig

Andersen legszebb meséi	Lei	197.—
Andersen újabb meséi	"	279.—
Benedek Elek: Tündérmesék	"	95.—
" " Bohókás mesék	"	95.—
" " Kalandos mesék	"	95.—
" " Mesemondó esték	"	215.—
" " Öcsike uddselü gondolatai	"	172.—
" " Rókáné komámasszony	"	137.—
" " Vidám álattörténetek	"	112.—

Bánfi János: Egyszer volt, hol nem volt	Lei	103.—
Bánfi János: Legszebb regefüzér	"	103.—
" " Tündérkeit	"	103.—
Benedek Elek: Veréb meg Gavalér János	"	111.—
Benedek Elek: Vidám állattörténetek	"	111.—
Pásztor Árpád: Szultán Jancsi (Egy gorilla története)	"	86.—
Schöpt in Aladar: Ördögfiókák	"	86.—
Sebők Zsigmond: A bárónő rokonai	"	86.—
Pósa bácsi meséi	"	55.—
Giere Marta: A kis Kató	"	55.—
Magyar Gyula: Erzsébet, a nemes szíve	"	55.—
Sarándy István: Ilka szerencséje	"	55.—
Krudy Gyula: A vig ember bus meséi	"	55.—
Zempléni P. Gyuláné: A két árva	"	55.—
Kelemen Andor: Hol volt, hol nem volt	"	55.—

Kislányoknak 7 évtől 14 évig

Benedek Elek: Zsuzsika könyve	Lei	137.—
" " Katalin	"	163.—
" " Galambok	"	137.—
Buruck: A titkos kert	"	275.—
Anatole France: Gyönyeike	"	105.—
Gaál Mózes: Nótás Katica	"	172.—
" " A legkisebb leány	"	206.—
Pásztor Árpád: princess	"	95.—
Halden: Leánytörténetek	"	130.—
Altay Margit: Szindarabok	"	130.—

(Vidékre portaköltséget nem számítunk)

Seress Imre: A magyar Robinsonok	"	130.—
Mariyat: Rúsztig Zsigmond	"	130.—
Cervantes: Don Quichote	"	130.—
Daudet: Tarasconi Tartarin	"	130.—
Anatole France: Gyönyeike	"	105.—
Benedek Elek: Galambok	"	135.—
Andersen meséi	"	190.—
Grimm Testvérek meséi	"	190.—
Swift: Gulliver utazásai	"	190.—
Defoe: Robinson	"	230.—

Fiuknak 12 éves kortól 15 évig utazási könyvek

A félelmetes	Lei	258.—
A rabszolga araván	"	258.—
A kordillerákon	"	258.—
A medvevadász	"	258.—
A Rio de la Plata mentén	"	258.—
A Szapetárok földjén	"	258.—
Az olajkirály	"	292.—
Az ezüst-ország	"	292.—
A fekete tákos	"	292.—
A csendes óceánon	"	292.—
A vad Kurdisztánon át	"	292.—
A sivatagon keresztül I—II.	"	585.—

Olcsó Verne

A bundák hazája	Lei	172.—
A zöld sugar	"	150.—
A »Cynthia« hajótöröttjei	"	150.—
A francia zászló	"	150.—
A hódító Robur	"	150.—
A Robinsonok iskolája	"	15.—
Del csillaga	"	195.—
Fekete indiák	"	172.—
Grant kapitány gyermekei I—II.	"	365.—
Három ország és három angol kalandjai	"	172.—
Hatleras kapitány	"	280.—
Rejtemes sziget	"	280.—
Öt hét a légihajón	"	258.—
Servác Hector	"	172.—
Strogoff Mihály utazása	"	172.—
Tizenöt éves kapitány	"	172.—
Utazás a föld körül 80 nap alatt	"	172.—

Hegedüs Hírlapiroda